

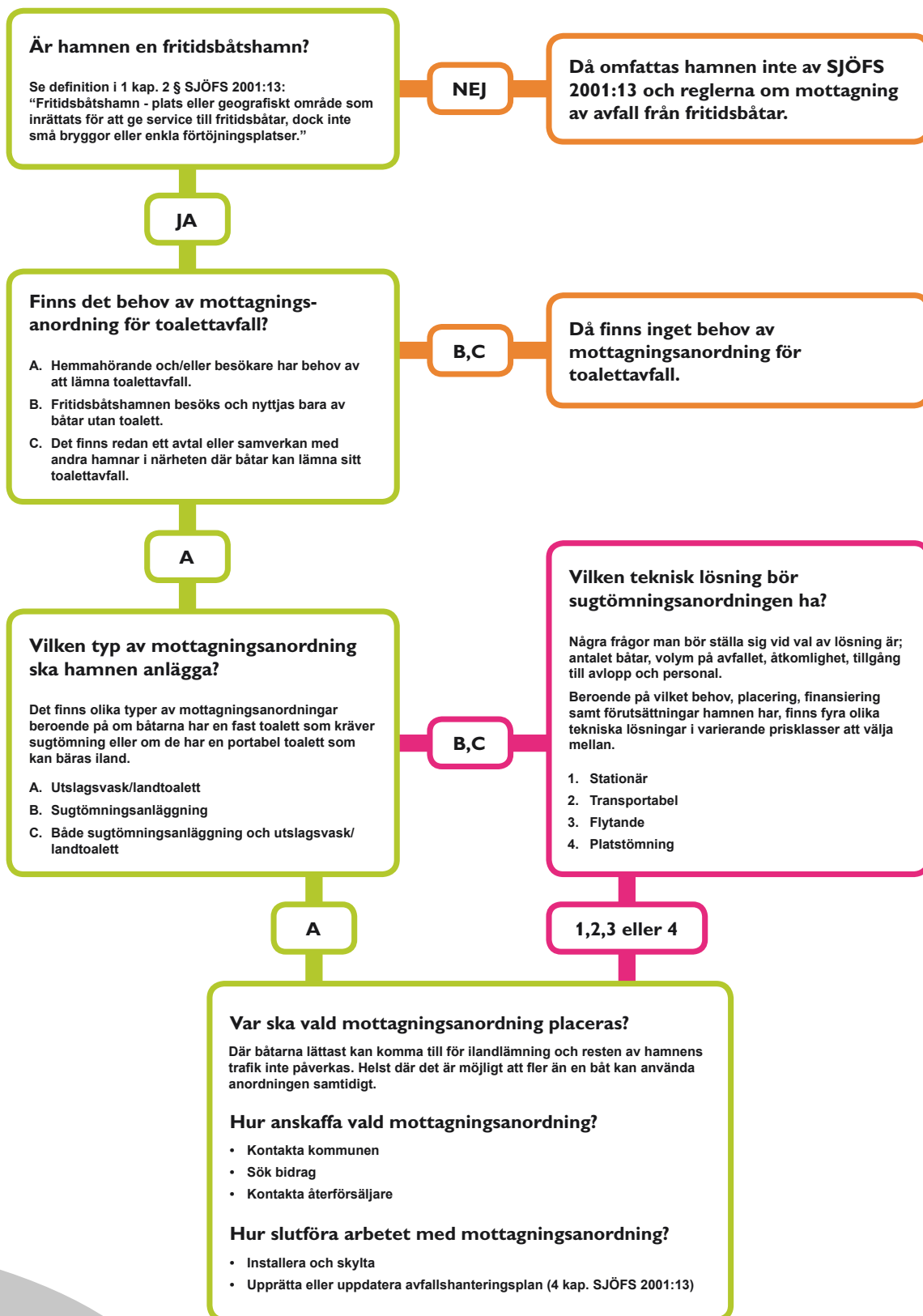
Att anskaffa mottagningsanordning för toalettavfall från fritidsbåt

Lathund för fritidsbåtshamnar

© Transportstyrelsen
Sjö- och luftfartsavdelningen

Att anskaffa mottagningsanordning för toalettavfall från fritidsbåt

1 Är hamnen en fritidsbåtshamn?

Kravet på mottagningsanordning gäller för fritidsbåtshamnar. Definitionen av fritidsbåtshamn finns i 1 kap. 2 § SJÖFS 2001:13: ”Fritidsbåtshamn – en plats eller geografiskt område som inrättats för att ge service till fritidsbåtar, dock inte små bryggor och enkla förtöjningsplatser. ”

Vad menas då med ”service”? Det kan räcka att man möjliggjort för båtar att lägga till där. Servicen är ofta kopplad till någon form av avgift.

Exempel på fritidsbåtshamnar är klubbhamnar, gästhamnar, marinor och allmänna hamnar som tar emot fritidsbåtar. Naturhamnar räknas inte som fritidsbåtshamn.

1.1 Nej, hamnen är inte en fritidsbåtshamn

Omfattas hamnen inte av definitionen i SJÖFS 2001:13 omfattas den inte av reglerna om mottagning av avfall från fritidsbåtar.

1.2 Ja, hamnen är en fritidsbåtshamn

Gå vidare till steg 2.

2 Finns det behov av mottagningsanordning för toalettavfall?

Fritidsbåtshamnen ska utreda vilket behov de hemmahörande och besökande båtarna har av att lämna toalettavfall i land. Antalet båtar eller om man har gästplatser eller inte är inte avgörande. Det är behovet som styr och det är upp till hamnen själv att kartlägga detta.

Frågorna man bör ställa sig är:

- Finns det hemmahörande och/eller besökande båtar som har toalett ombord och som kontinuerligt behöver lämna toalettavfallet till land? Om en fritidsbåtshamn bara besöks och utnyttjas av båtar utan toalett ombord, behöver hamnen inte anlägga en mottagningsanordning för toalettavfall.
- Tas avfallet omhand på annat sätt, exempelvis genom avtal med en annan hamn? En fritidsbåtshamn med endast enstaka båtar med tömningsbehov kan avtala med en närliggande hamn om att få använda deras mottagningsanläggning. Flera fritidsbåtshamnar som ligger i samma område kan också samverka och ha gemensamma mottagningsanordningar. Då är hamnens eller hamnarnas behov av

lämnande av toalettavfall tillgodosett och hamnen behöver inte anlägga en egen mottagningsanordning. I så fall ska det framgå både av hamnarnas avfallshanteringsplaner och finnas en hänvisning i hamnen till aktuell mottagningsanläggning.

Det ska samtidigt inte innebära olägenhet för båtarna som vill lämna sitt avfall till land att åka till anordningen.

2.1 Nej, det finns inget behov av mottagningsanordning för toalettavfall.

Ingen mottagningsanordning behöver anläggas.

2.2 Ja, det finns ett behov av mottagningsanordning för toalettavfall

Gå vidare till steg 3.

3 Vilken typ av mottagningsanordning ska hamnen anlägga?

Det finns olika typer av mottagningsanordningar beroende på om båtarna har en fast toalett som kräver sugtömning eller om de har en toalett som kan bäras iland:

- A. Utslagsvask/landtoalett – gå vidare direkt till steg 5
- B. Sugtömningsanläggning – gå vidare till steg 4
- C. Både sugtömningsanläggning och utslagsvask/landtoalett – gå vidare till steg 4

4 Vilken teknisk lösning bör sugtömningsanordningen ha?

Beroende på vilket behov, vilken placering, finansiering och vilka andra förutsättningar hamnen har finns olika tekniska lösningar i varierande prisklasser att välja mellan.

Frågorna man bör ställa sig är:

- Hur många båtar handlar det om som ska sugtömmas? Hur många anläggningar behövs? Hur ser logistiken i hamnen ut?
- Vilka volymer av toalettavfall beräknas det bli? Kan anläggningen ta emot allt beräknat avfall?

- Var bör anordningen placeras för att vara åtkomlig för båtarna och inte medföra bekymmer vid lämningen?
- Vad har hamnen för förutsättningar för en sugtömningsanläggning? Finns till exempel el, kommunalt avlopp och så vidare?
- Hur avancerad anläggning ska hamnen ha? Räcker det med manuell sugtömning som varje båtägare själv kan sköta eller kan/bör någon hjälpa till i hamnen?

Transportstyrelsen är neutral när det gäller val av teknik och kan inte förespråka någon typ av mottagningsanordning. Det är upp till varje hamn att avgöra vilken anordning som uppfyller hamnens behov. De tekniska lösningar som finns idag kan sammanfattas i fyra huvudkategorier:

1. Stationär
2. Transportabel
3. Flytande
4. Platstömning

De tekniska lösningarna beskrivs mer utförligt i broschyren ”Mottagning av avfall från fritidsbåtar” som finns på Transportstyrelsens webbplats, www.transportstyrelsen.se/toa.

När typ av sugtömningsanordning är vald, gå till steg 5.

5 Var ska vald mottagningsanordning placeras?

Oavsett om man ska anlägga en sugtömningsanordning, en utslagsvask eller en landtoalett bör man noga överväga vilken placering som är lämpligast.

Frågor man bör ställa sig är;

- Var kan båtarna lättast komma till för att lämna toalettavfallet utan att resten av hamnens trafik påverkas? Avvägning kan behöva göras mellan att inte behöva åka in för långt in i hamnen mot att det ska vara praktiskt att ta hand om avfallet exempelvis genom direktkoppling till kommunalt avlopp.
- Är det möjligt att fler än en båt kan använda anordningen samtidigt?

6 Hur anskaffa vald mottagningsanordning?

När såväl teknik som placering är avgjord, är det dags att anskaffa mottagningsanordningen. Tänk då på att:

- Kontakta kommunen för att diskutera behov, krav och lösningar samt tillstånd för bygglov, strandskydd, arrendetider, avloppsanslutning och så vidare.
- Kontakta Länsstyrelsen för att söka eventuella bidrag.
- Kontakta återförsäljare av antingen färdig anläggning eller delar för att bygga en egen anläggning. Vilka leveranstider finns att ta hänsyn till? Vad kostar det?

7 Hur slutföra arbetet med mottagningsanordning?

Det är därefter dags att anlägga mottagningsanordningen på utvald plats. Kom ihåg följande:

- Anordningen ska märkas med skyltar och instruktioner till användarna.
- Hamnens avfallshanteringsplan uppdateras, alternativt en ny avfallshantering tas fram. Exakt vad den ska innehålla framgår av 4 kap. SJÖFS 2001:13.
- Avfallshanteringsplanen skickas till Transportstyrelsen (frivilligt).
- Mottagningsanordningen rapporteras till Transportstyrelsen (för frivillig sammanställning), gå in på www.transportstyrelsen.se/toa.

8 Avgift

En hamn får inte ta ut en särskild avgift för mottagande av avfall och således inte heller för tömning av toalettavfall, enligt 3 kap. 2 § SJÖFS 2001:13. De får täcka sina kostnader för avfallsmottagning genom att ta ut en allmän avgift till exempel i form av båtplatsavgift, hamnavgift eller gästhamnsavgift. En bensinmack, kiosk eller likande som har en mottagningsanordning, men inte är en fritidsbåtshamn, har rätt att ta ut en avgift för avfallsmottagningen.

Enligt vår miljölagstiftning är det föreningen som ska betala för den förening som uppstår. Båtägaren får betala för omhändertagandet av avfallet i form av en generell avgift, exempelvis hamnavgift.